

CKU's Globale Program for Kirkeligt Udviklingssamarbejde og Tros- og Religionsfrihed

Resultatberetning for 2023

Indholdsfortegnelse

Indledning3

1. CKU’s medlemsorganisationer 4

1.1 Folkelig forankring og engagement..... 4

1.2 Kapacitetsudvikling5

1.3 Optimale bevillingsrammer 6

2. Puljeforvaltning i CKU7

2.1 Bevillingssystem.....7

2.2 Administration7

3. Resultatopsamling fra CKU’s medlemmer og sydparteres kirkelige udviklingssamarbejde i det globale Syd.....8

3.1 Puljetal8

3.2 Det kirkelige udviklingssamarbejde i det globale Syd10

3.3 Kirkerne som vigtige aktører i klimakampen..... 11

3.4 Diakonal indsats for børn og unge16

3.5 Religiøse aktører advokerer for ligestilling..... 18

3.6 Det trosbaserede fredsarbejde..... 21

3.7 Tros- og religionsfrihed 23

4. CKU’s faglige og strategiske alliancer 27

5. Oplysningsarbejde i Danmark 28

6. Finansiering29

Henvisning og bilag30

Indledning

I 2023 har CKU-puljen og ToRF-Vinduet nået i alt 64.841 personer (primary target group). CKU-puljen har gjort en mærkbar forskel bl.a. inden for klimatilpasning, ligestilling, børn og unges rettigheder, fredelig sameksistens og tros- og religionsfrihed. 38 procent af de afsluttede projekter under CKU-puljen har bidraget til at styrke lokalbefolkningens modstandsdygtighed over for klimaforandringerne, 59 procent har forbedret børn og unges adgang til deres sociale og økonomiske rettigheder, 25 procent rapporterer at have bidraget til fred, dialog og konfliktløsning og 59 procent har bidraget til større ligestilling.

2023 blev et år, hvor CKU fik sat fokus på kirker og kirkelige organisationers afgørende potentiale inden for klimatilpasning i det globale Syd gennem et tematisk review af klimaindsatser i Østafrika, en opfølgende konference med oplægsholdere fra bl.a. Københavns Universitet og DIIS, opstart af et vidensnetværk med fokus på klima, religion og religiøse aktører for de trosbaserede civilsamfundsorganisationer i Danmark og flere debatindlæg med fokus på kirkens og kirkelige organisationers rolle i forhold til klimakampen.

Organisatorisk indledte CKU 2023 med at lægge sidste hånd på den femårige strategi, som ved Generalforsamlingen i april blev vedtaget af CKU’s medlemsorganisationer. Strategien har givet fem sigtelinjer for det fremtidige arbejde i CKU, som kan bruges til løbende at tilrettelægge og evaluere indsatserne. CKU har i 2023 udviklet handleplaner under hver sigtelinje, der understøtter realiseringen af strategien. Resultatrapporten tager afsæt i de fem sigtelinjer og rapporterer på resultaterne for 2023.

Bestyrelsen blev udvidet med tre nye medlemmer og ny bestyrelsesformand. På sekretariatet fandt en mindre omstrukturering sted, som bl.a. betød, at der blev etableret et lederteam i CKU som udover sekretariatschef og økonomichef nu også har en puljechef. I begyndelsen af året gennemførte Udenrigsministeriet også et review af CKU, som resulterede i positive og konstruktive tilbagemeldinger, som kunne bringes i spil ift. strategiprocessen i CKU.

I slutningen af 2023 blev bevillingen til Vinduet for Tros- og Religionsfrihed fordoblet fra 5 til 10 mio. kr. årligt og i begyndelsen af 2024 fik CKU yderligere en bevilling på 3 mio. kr. årligt til indsatser i Ukraine og naboskabslandene.

Men 2023 blev også et år, hvor CKU måtte afvise 42 procent af de støtteværdige ansøgninger i CKU-puljen.

Dermed er CKU’s grundlæggende udfordring fortsat den samme, og den vigtigste dagsorden er at sikre tilstrækkelig finansiering til, at de trosbaserede aktørers særlige bidrag til udviklingssamarbejdet bringes i spil til gavn for verdens fattigste og mest marginaliserede.

Endelig blev 2023 året, hvor CKU foretog en gennemgribende gennemgang af puljernes retningslinjer, modaliteter og hegnspæle med henblik på at forenkle, skabe optimale bevillingsrammer og forbedre adgangen til puljerne. De nye retningslinjer for CKU-puljen og ToRF-vinduet blev lanceret i starten af januar 2024.

1. CKU's medlemsorganisationer

I dette afsnit beskrives, hvordan CKU-puljen understøtter medlemsorganisationernes engagement i udviklingsarbejdet gennem bevillinger, kapacitetsopbygning og optimale bevillingsrammer.

1.1 Folkelig forankring og engagement

Af medlemsinterviews fremgik det, at en del af medlemsorganisationerne oplever udfordringer med at engagere unge både som frivillige og ansatte i organisationens arbejde. Det er en generationsudfordring, der går igen på tværs af flere medlemsorganisationer. CKU iværksatte derfor i 2023 i samarbejde med blandt andre Center for Ungdomsstudier og ungdomsorganisationen Youth for Christ en undersøgelse blandt unge i det kirkelige bagland. Undersøgelsens viste bl.a., at mens de unge giver udtryk for, at de ønsker at gøre en forskel i verden, så forbinder de ikke kirker og kirkelige organisationer med et sted, hvor de kan gøre netop det. Arbejdet med at adressere den udfordring blev igangsat i 2023, og er fortsat ind i 2024, hvor CKU sammen med Borgfonden har afholdt workshops i både Århus og København med deltagere fra et bredt udsnit af det kirkelige bagland, som også er optagede af dagsordenen med at sikre unge en plads ved bordet. Formålet er for CKU at kunne være med til at understøtte medlemsorganisationernes arbejde med denne udfordring, så den del af arbejdet, der kan varetages i fællesskab faktisk løses i fællesskab og ikke ude i den enkelte organisation.

Indsatsen for at engagere flere unge i medlemsorganisationers arbejde har også haft betydning for de nye retningslinjer for CKU-puljen. Her er det blevet muligt at søge om, at en ung kan deltage på tilsynsrejser. I forbindelse med opdateringen af retningslinjerne blev kriterierne til at søge oplysningsmidler desuden ændret. Det betyder, at medlemsorganisationerne i forbindelse med ansøgninger til oplysningsmidler nu bliver bedt om at svare på, hvordan oplysningsaktiviteten indgår som led i organisationens øvrige engagementsarbejde. Ønsket er fra CKU at motivere, at medlemsorganisationerne arbejder mere strategisk med både oplysnings- og engagementsindsatser.

Engagement i udviklingsarbejdet

I 2023 modtog 16 ud af 34 medlemsorganisationer en eller flere bevillinger fra CKU-puljen. Én medlemsorganisation fik derudover midler fra Vinduet for Tros- og Religionsfrihed, så i alt har 17 danske kirkelige organisationer været engageret i udviklingssamarbejde gennem bevillinger fra CKU. Medlemsorganisationerne modtog 9.770.683 mio. kr. fra CKU-puljen, hvortil medlemsorganisationerne har bidraget med en egenfinansiering på 37 procent ud af en samlet omsætning på 487 mio. kr. Det viser, at CKU's medlemsorganisationer har en stor finansiell kapacitet til at støtte deres sydpartnere, og CKU-puljen fungerer som katalysatorer for medlemsorganisationernes udviklingssamarbejde.

CKU understøtter derudover differentiering af medlemsorganisationernes fundingbase gennem samfinansieringsmodaliteten. Et samfinansieringsprojekt har til formål at bidrage med egenfinansiering i større

ansøgninger til andre institutionelle donorer end Udenrigsministeriet. Samfinansieringen kan højst udgøre 25 procent af det samlede budget. Denne modalitet gav i 2023 Promissio adgang til en større EU-bevilling på 5,5 mio. kr. til et projekt i Etiopien.

CKU administrerer en skolepengeordning finansieret af Udenrigsministeriet, der er med til at støtte op om engagementet ude. Udenrigsministeriet refunderer dele af udgifterne til skolepenge for børn af danske medarbejdere i udlandet. Det vil sige NGO-medarbejdere, der er udsendt til humanitært og udviklingsmæssigt arbejde. Alle organisationer, der opfylder betingelserne, kan ansøge. Ordningen har haft stor betydning for CKU's medlemsorganisationer, der har lang tradition for at udsende medarbejdere til at arbejde sammen med sydpartnere. I 2023 blev der bevilget støtte til 29 børns skolegang gennem 24 udsendte personer i 10 lande.

1.2 Kapacitetsudvikling

Kapacitetsudvikling er en hjørnesten i CKU's arbejde. CKU arbejder med at styrke organisatoriske, faglige og tematiske kompetencer hos medlemmer og sydpartnere gennem seminarer, læringsnetværk, projektreferencegrupper, rådgivning, erfaringsudveksling og informationsmøder.

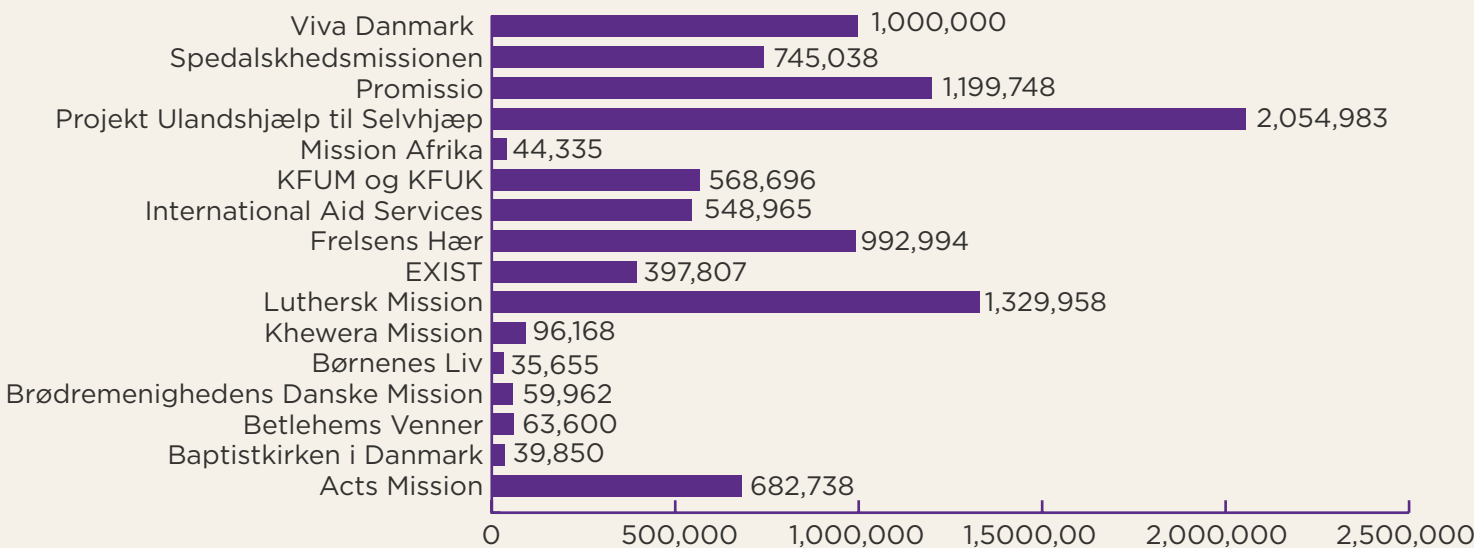
CKU styrker også kapaciteten hos medlemmerne og partnerne gennem modaliteterne partnerskabsaktivitet og kapacitetsudvikling. I 2023 har CKU-puljen bevilget fire partnerskabsaktiviteter og fem kapacitetsudviklingsaktiviteter. Derudover er der blandt de afsluttede projekter seks kapacitetsudviklingsaktiviteter, tre partnerskabsaktiviteter og tre organisationsudviklingsprojekter, som har bidraget til at styrke partnerskaber og organisatorisk samt faglig kapacitet hos partnerorganisationerne.

94 procent af de afsluttede projekter i 2023 blev implementeret gennem langvarige partnerskaber, som har varet mindst fem år. Igennem de langvarige partnerskaber opbygger partnerne stærke relationer, fælles visioner og udvikler arbejdet sammen. Partnerne støtter også hinanden, når de møder organisatoriske og faglige udfordringer og søger midler fra CKU til at adressere udfordringerne.

Et af de områder CKU særligt har fokuseret på inden for kapacitetsudvikling af medlemmer og sydpartnere er safeguarding. Erfaringer fra andre udviklingsorganisationer viser desværre, at magtmisbrug, udnyttelse og krænkende adfærd kan forekomme ved projekthandle. Derfor har CKU udarbejdet en [safeguarding politik](#), der sætter rammen for CKU's arbejde inden for denne dagsorden. Politikken definerer krænkende adfærd og identificerer sårbare grupper, der er i særlig risiko for at blive udsat for krænkende adfærd. Samtidig stiller politikken krav om, at medlemsorganisationer, der er selvforvaltende, har egen safeguarding politik og at partnerorganisationer, der modtager bevillinger over 500.000 mio. kr., har en etableret lokal klagemekanisme med procedurer for modtagelse og håndtering af klager. 2024 forventes at blive et indfasningssår, men fra 2025 er ovenstående et krav i forbindelse med at søge CKU-midler. CKU arbejder kontinuerligt med kapacitetsudvikling af medlemmer og partnere inden for dette område gennem halvårslige safeguarding-seminarer og skærpet tilsyn i forbindelse med rapportering og monitoreringsrejser.

CKU har historisk været fælles udviklingskontor for de kirkelige udviklingsorganisationer og har derfor varetaget projekthandle ved bevillinger for størstedelen af medlemsorganisationerne. I 2023 blev der taget et stort skridt i retningen af, at flere medlemsorganisationer, som selv ønsker det, kan blive selvforvaltende. Otte organisationer har indtil videre tilkendegivet, at de ønsker at blive selvforvaltende. I 2023 overgik Spedalskhedsmissionen til at blive selvforvaltende og Brødreminighedens Danske Mission og Hope Danmark er overgået til at være selvforvaltende primo 2024.

Fordeling af CKU-puljens midler mellem medlemsorganisationer

94 procent af de afsluttede projekter i 2023 blev implementeret gennem langvarige partnerskaber, som har varet mindst fem år

1.3 Optimale bevillingsrammer

CKU har i 2023 arbejdet med at understøtte medlemsorganisationernes arbejde ved at skabe mere optimale bevillingsrammer, der gør puljen mere tilgængelig for mindre organisationer ved at begrænse konkurrencen og give mere erfarne organisationer adgang til større og længere bevillinger. Bestyrelsen godkendte i efteråret 2023 en række hegnspæle omkring de enkelte puljer og modaliteter, så det fx kun er selvforvaltende, der har mulighed for at søge om projekter på op til 1,5 mio. kr., og at B-projekter under 500.000 kr. i højere grad er forbeholdt organisationer med en mindre kapacitet. Data viser, at disse hegnspæle er nødvendige, da antal medlemsorganisationer med en omsætning under 2 mio. kr., der modtog projektmidler, faldt fra fem til to fra 2022 til 2023. CKU har en målsætning om, at hegnspælene vil bidrage til, at flere mindre organisationer kan få adgang til midler. I 2023 arbejdede CKU generelt på at gøre CKU-

puljen og ToRF-vinduet mere tilgængelige gennem en gennemgribende forenkling af CKU-puljen og ToRF-vinduets modaliteter. Antallet af modaliteter er gået fra 20 til 16. Der er blevet justeret på kravene i ansøgningsformater og på beløbsgrænserne, og støttebeløbet er sat ned fra 75.000 til 50.000 kr. for de mindre aktiviteter. Af brugerundersøgelsen fremgår det, at 75 procent finder puljens retningslinjer, ansøgningsformater og procedurer forenklet.

Medlemmerne og partnernes kapacitet til at indsende støtteværdige ansøgninger er styrket i 2023. I 2022 var 56 procent af de modtagne ansøgninger i CKU-puljen støtteværdige, mens 87 procent var støtteværdige i 2023. Ifølge CKU's årlige brugerundersøgelse angiver 75 procent, at de er meget tilfredse med CKU's rådgivning.

75 procent finder puljens retningslinjer, ansøgningsformater og procedurer forenklet

2. Puljeforvaltning i CKU

I dette afsnit beskrives hvilke tiltag CKU har taget i 2023 med henblik på at demonstrere en mere effektiv, transparent og enkel puljeforvaltning, herunder hvordan CKU har arbejdet med at forenkle ansøgningssystem, bevillingssystem og administrative og forvaltningsmæssige krav med henblik på at gøre projektforvaltningen så smidig som mulig for medlemsorganisationerne og deres partnere.

2.1 Bevillingssystem

En af anbefalingerne i Udenrigsministeriets seneste review af CKU var at skabe yderligere armslængde mellem sekretariat og bevillingssystem samt at indføre politik for interessekonflikter. Derfor har CKU i 2023 arbejdet med en politik for interessekonflikter, der beskriver, hvordan interessekonflikter i CKU søges forebygget, og hvordan de behandles, når de opstår. Det betød, at to medlemmer af bevillingsudvalget, som var valgt af bestyrelsen, havde sidste medvirken i bevillingsudvalget i 2023, og to nye eksterne medlemmer blev rekrutteret.

I 2023 arbejdede CKU også med at styrke transparensen ved vurdering af ansøgninger, idet de opdaterede retningslinjer indeholder vurderingskriterier tilpasset de enkelte modaliteter, så det er helt tydeligt for ansøger, hvordan ansøgningerne vurderes. I CKU's brugerundersøgelse angiver 88 procent, at de oplever, at bevillingssystemet er transparent.

2.2 Administration

I januar 2023 implementerede CKU et nyt økonomisystem og et nyt timeregistreringssystem, hvilket har gjort den daglige registrering af timer og øvrige udgifter væsentligt enklere. Implementeringen af disse to systemer og integrationen mellem dem har gjort det væsentligt nemmere at udarbejde puljeregnskaber og økonomiske statusrapporter til brug for budgetopfølgning. Desuden indførtes i 2023 ny ansøgnings- og projekthåndteringsportal. Det har længe været et ønske for CKU at få et brugervenligt system, hvor ansøgere og bevillingshavere har mulighed for at logge ind, indsende ansøgninger, anmode om udbetalinger og afrapportere for bevillinger. CKU har indgået et samarbejde med Grant One om en fælles platform sammen med 200 andre private og offentlige puljer og fonde Danmark. På den måde deler CKU både drifts- og udviklingsudgifter med de andre brugere, og det har vist sig at være en stor økonomisk fordel for mindre puljer som CKU-puljen, ToRF-vinduet, Skolepenge og GLOBUS. Forventningen er, at dette tiltag på sigt vil opleves som en stor forenkling for både ansøgere, bevillingssystem, bevillingshavere og ansatte. I brugerundersøgelsen angiver 88 procent, at CKU's administrative og finansielle systemer er transparente.

3. Resultatopsamling fra CKU's medlemmer og sydpartners kirkelige udviklingssamarbejde

I dette afsnit præsenteres CKU-puljens midler fordelt på modaliteter, verdensmål og DAC-lande. Afsnittet udfolder hvilke resultater, puljen har bidraget til inden for klimatilpasning og bæredygtig naturforvaltning, børn og unge, ligestilling, trosbaseret fredsarbejde og tros- og religionsfrihed. De udvalgte emner er repræsentative for de afsluttede projekter i 2023.

3.1 Puljetal

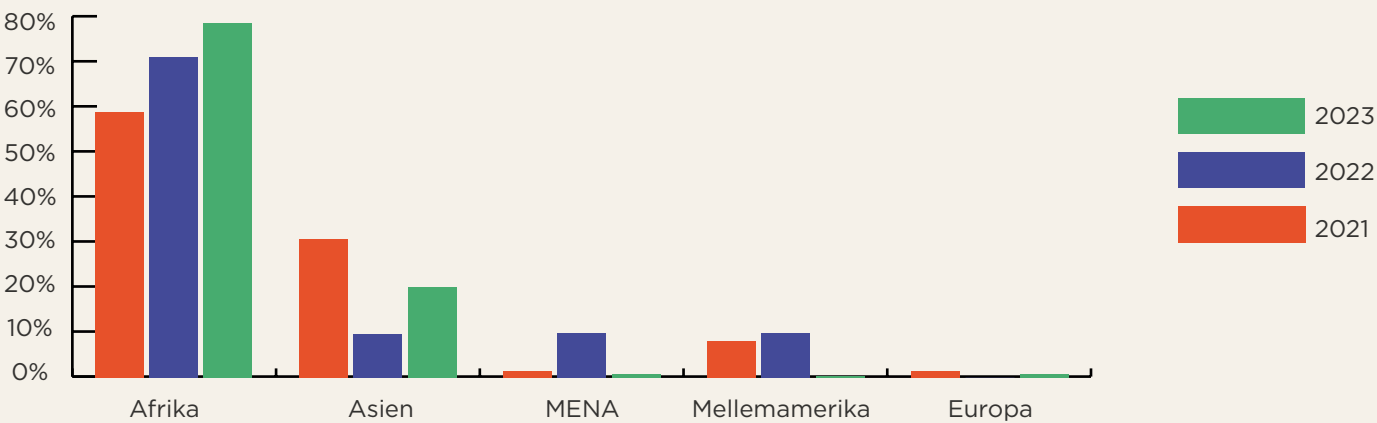
I 2023 blev i CKU-puljen ansøgt om støtte til i alt 47 indsatser, hvoraf der blev bevilget støtte til 27 indsatser.

I 2022 var der en tendens til flere mindre bevillinger, færre af de største bevillinger og mange B-projekter. I 2023 blev B-projekterne igen udsat for pointkonkurrence, og der blev lukket for søgning til små bevillinger allerede i juni måned, da budgettet var opbrugt. Det har ændret på fordelingen af bevillinger. Samlet blev givet flere bevillinger i 2022 end i 2023, da CKU i 2022 modtog en ekstrabevilling på 5 mio. kr.

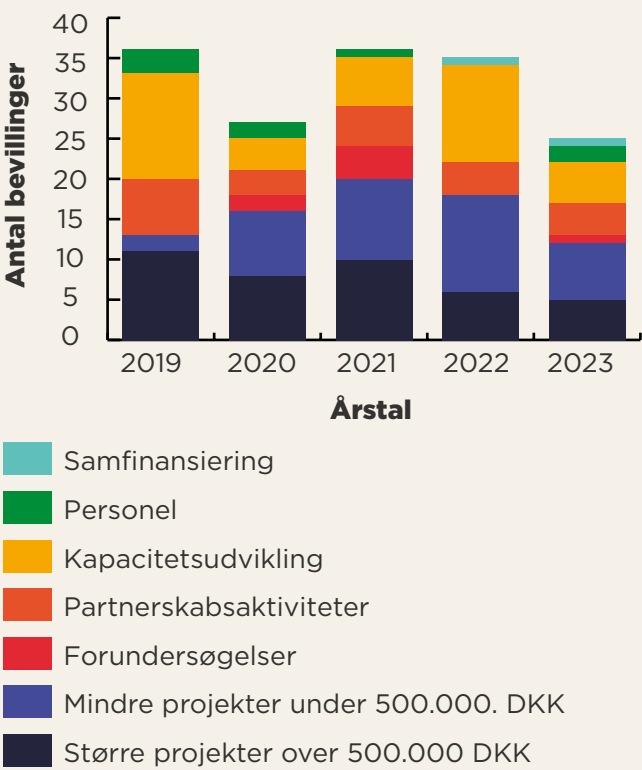
I 2023 blev der ansøgt for i alt 25,3 mio. kr. (24,5 mio. kr. i 2022) og bevilget for i alt 9,9 mio. kr. (12,1 mio. kr. i 2022). Bevillingsprocenten var i 2023 på 39 og der blev givet afslag til støtteværdige ansøgninger til en værdi af i alt 11,7 mio. kr. svarende til 46 procent af alle ansøgte midler. I 2023 var 45 procent (15 ud af 33 projektansøgninger) genansøgninger.

Næsten 80 procent af de bevilgede midler i 2023 gik til lande i Afrika og knap 20 procent til Asien. Der var kun aktivitetsmidler til Mellemøsten og Mellemamerika i 2023. Figuren viser, at der inden for de seneste år har været tendens til at flere af midlerne anvendes i Afrika.

Fordeling af midler på regioner 2021-2023

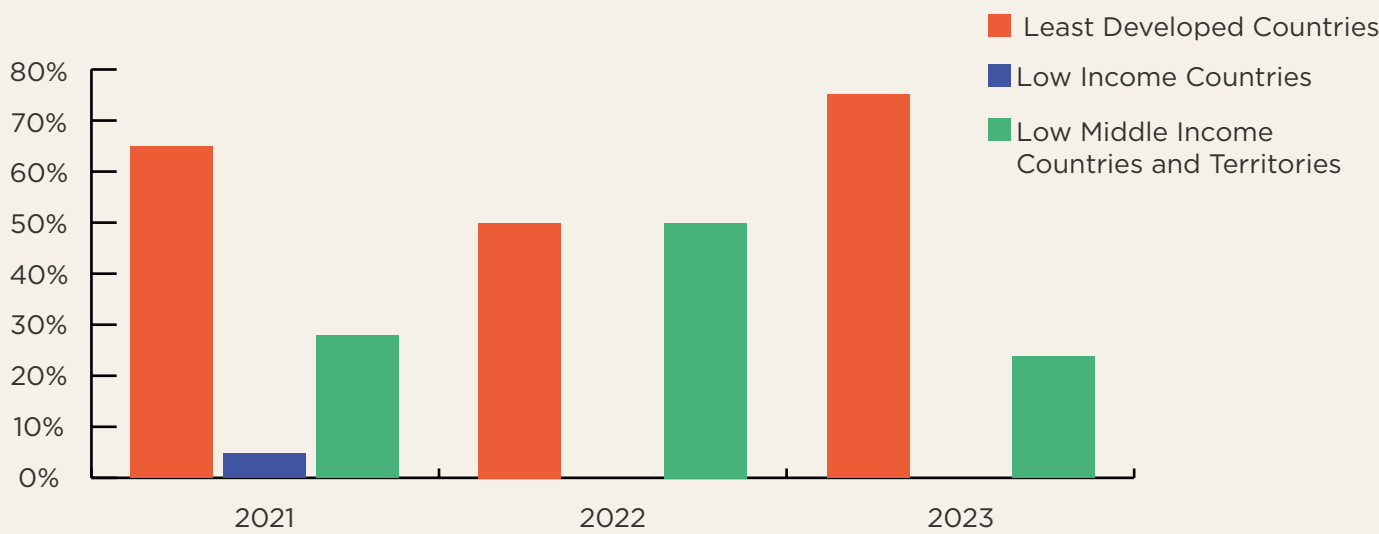

Bevillinger de seneste 5 år

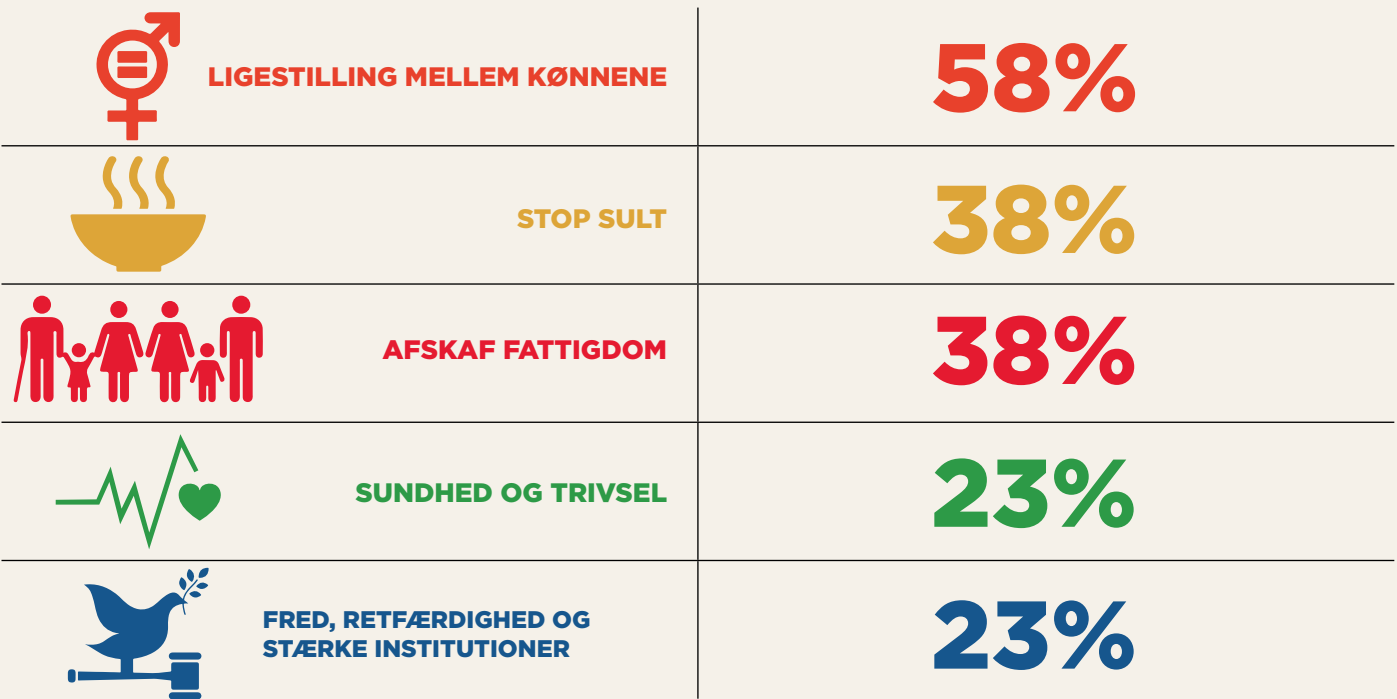

Ser man på, hvordan midlerne fordeles mellem DAC's indkomstkategorier, de seneste tre år, er 76 procent af midlerne i 2023 givet til de mindst udviklede lande, hvilket figuren herunder viser:

Fordeling af midler i forhold til DAC's indkomstkategorier 2021-2023

Fra CKU-puljen er der i 2023 givet bevillinger til 13 A og B-projekter inden for 10 af de 17 Verdensmål. Hovedparten af disse bevillinger bidrager til en eller flere af disse fem Verdensmål:

3.2 Det kirkelige udviklingssamarbejde i det globale Syd

For CKU er det kirkelige udviklingssamarbejde centralt. CKU mener, at religiøse aktører, kan bidrage til bæredygtig udvikling og forandring med deres legitimitet og stærke placering. Religiøse aktører forstås som repræsentanter fra religiøse samfund, der besidder en vigtig funktion såsom præst, imam eller leder og derved anses som en troværdig og vigtig figur i lokalsamfundet. CKU arbejder med inter-religiøse aktører, men gældende for en stor andel af projekterne er, at de arbejder gennem kirker og præster.

Religiøse aktører er lokalt til stede og har adgang til fjerne og afskårede egne, som andre internationale organisationer ikke kan nå. De har en infrastruktur, hvormed de kan mobilisere frivillige, udbrede information og række ud til mennesker. De religiøse aktørers lokalisering betyder også, at deres tilstedeværelse ikke forsvinder, når projektmidler udfases, hvilket understøtter projekternes bæredygtighed. Kirker i det globale Syd har materiel kapital i form af bygninger og jord, hvorfor det kræver færre ressourcer at drive projekter. 86 procent af CKU-puljens bevillinger bruges i Syd, og når helt lokalt ud og fremmer lokalt lederskab, hvor lokale aktører har handlerum, navigationsevne og kontekstforståelse og kan sikre effektive indsatser, der afhjælper til lokalbefolkningens behov. Det betyder også, at de kirkelige organisationer gennem deres omkostningseffektive set-up kan nå flere for mindre. I 2023 har CKU-puljen og ToRF-vinduet nået 64.841 personer med en kostpris på 307 kr. per person. CKU's bevilgede projekter rækker bredt ud til samfundets mest sårbare uanset religiøs overbevisning.

Et af de projekter, som har arbejdet strategisk med lokalisering, er den understøttende aktivitet 'Menighedsbaseret Diakoni'. Læringsprojektet

blev lanceret i 2020 for at inspirere trosbaserede udviklingsorganisationer til at udvikle deres metode i det kirkelige udviklingssamarbejde. Projektet er gennemført i syv lande - Burundi, Cameroun, Etiopien, Kenya, Mali, Rwanda og Tanzania - af fem danske medlemsorganisationer i samarbejde med deres respektive sydpartnere. Projektet er baseret på en metode kaldet 'Church and Community Mobilization Proces' (CCMP). Metoden er udviklet af den britiske NGO Tearfund og anvender en såkaldt 'asset-based' tilgang, der tager udgangspunkt i kirkens og lokalsamfundets egne ressourcer og talenter.

Projektet handler om at motivere kirken til holistisk mission. Metoden består af en række trænings- og undervisningssessioner, hvor kirken først genopdager sit mandat som en væsentlig lokal aktør til at efterstræbe forandring i lokalsamfundet og dernæst - gennem erkendelse af sine egne ressourcer og evner - mobiliseres og styrkes til at tage ansvar for sin egen udvikling og transformation. Gennem genopdagelsen knytter den lokale kirke den diakonale tjeneste til sin identitet, hvilket fordrer stor motivation og handlekraft. Det globale læringsprojekt afsluttes i 2024 og gennemgår i foråret 2024 en større evaluering. De foreløbige resultater viser, at kirkerne kan spille en helt central rolle i mobilisering af lokalsamfund til at investere i og drive lokalt forankrede udviklingsinitiativer inden for landbrug, mikro-entreprenørskab, miljøbeskyttelse, kvinder og børns rettigheder mv.

Den strategiske involvering af religiøse aktører afgrænser sig ikke til den understøttende aktivitet, men afspejles bredt i både CKU-puljen. 84 procent af de afsluttede projekter og 77 procent af de bevilgede projekter arbejder gennem lokale kirkestrukturer og arbejder strategisk med de diakonale ressourcer. 78 procent af de afsluttede projekter og 69 procent af de bevilgede involverer religiøse aktører som forandringsagenter.

84 procent af de afsluttede projekter og 77 procent af de bevilgede projekter arbejder gennem lokale kirkestrukturer og arbejder strategisk med de diakonale ressourcer.

78 procent af de afsluttede projekter og 69 procent af de bevilgede involverer religiøse aktører som forandringsagenter.

3.3 Kirkerne som vigtige aktører i klimakampen

Klimakrisen har længe haft alvorlige konsekvenser for mennesker i det globale Syd. 3,3-3,6 milliarder mennesker lever i kontekster, der er yderst sårbare over for klimaforandringer¹. Dette især fordi 500 millioner mennesker brødføder sig globalt gennem small scale landbrug, hvor afgrøder dyrkes på mindre stykker jord med en størrelse på 2-5 hektarer. Klimaforandringerne og udtømning af naturressourcer lokalt er medvirkende til, at høsten år efter år slår fejl, og resultatet er, at 258 millioner mennesker oplever akut fødevarer- og vandmangel.² Derfor handler klimakrisen i det globale Syd især om at opbygge modstandsdygtighed mod klimaforandringerne gennem klimatilpasning og at fremme bæredygtig brug af naturressourcer.

Kirkernes særlige merværdi i klimaarbejdet har været centralt for CKU at udforske i 2023. I samarbejde med CKU's norske søsterorganisation Digni og to konsulenter fra Nordic Consulting Group (NCG) samlede CKU 10 kirker og kirkelige organisationer til en fælles workshop og erfaringsudveksling i Kenya. På baggrund af projektdokumenter, resultaterne fra workshops og interviews med de medvirkende udarbejdede NCG et klimareview,³ som viste, at religiøse aktører kan være centrale i arbejdet for at nå bredt ud i kampen for klimatilpasning i det globale Syd. Reviewet konkluderer, at kirkerne formår at skabe engagement og kollektiv handling ved at knytte handling til trosbaserede værdier. NCG skriver:

*"Making creation care part of the church mandate implies adjustment of the identity of the church.... Moreover, it changes the identity of a Christian to 'someone who loves God, neighbor and creation'. Thus, personal identity and faith become the motivation for people to change towards more environment friendly living and climate action... This change of identity draws on inner motivation with a potential of long-lasting behavior change."*⁴

Reviewet konkluderer også, at kirkerne spiller en vigtig rolle, og samtidig at de har et stort uforløst potentiale:

*"There is a huge unused potential among the churches and church-based development organisations of the partner organisations to integrate creation care into their constitution and systematically draw on identity and faith as the motivation for sustainable climate action."*⁵

I CKU har 38 procent af de afsluttede projekter arbejdet med modstandsdygtighed over for klimaforandringerne. Tilsammen har projekterne nået 31.260 personer i Tanzania, Zambia, Etiopien, Kenya, Rwanda, Malawi, Myanmar og Egypten. 31 procent af de bevilgede projekter i 2023 arbejder ydermere med klimatilpasning. Særligt for klimaprojekterne er, at de er implementeret gennem lokale kirkestrukturer og religiøse ledere har spillet en strategisk rolle som forandringsagenter.

Kirkelige aktører fremmer klimatilpasning, resiliens og naturbeskyttelse lokalt

Naturressourcer er essentielle for menneskeheden; adgang til vand, jord, landbrug, fiskeri og energi er afgørende for menneskelig overlevelse. Lokalt sætter fattigdom og befolkningsvækst naturressourcer under pres og bidrager til udtømning, øget fattigdom og voldelige konflikter. Konsekvenserne er tab af biodiversitet, afskovning, degradering af jordkvalitet, forurening, klimaforandringer og voldelige konflikter. Samtidig rammer naturkatastrofer såsom storme, oversvømmelser og tørke hyppigt og kraftigt særligt i det globale Syd. Resultatet er, at de mennesker, der i forvejen har mindst og lever i fattigdom, rammes hårdest.

Klimatilpasning lokalt kræver tilegnelse af nye metoder, nye afgrøder og nye spisevaner. I forhold til landbrug er conservation agriculture og agro-ecology anerkendte metoder, der tager højde for vandresistente afgrøder, forbedring af jordkvalitet og biodiversitet, diversificering af afgrøder, sædskifte, beplantning af træer på jorden og bedre optagelse og opsamling af regnvand. De afsluttede projekter, der har arbejdet med klimatilpasning i CKU-puljen har opnået positiv effekt af at udbrede ovenstående metoder gennem en trosbaseret tilgang.

I Rwanda har Baptistkirken i Danmark i partnerskab med AEFR (Association Des Eglises Baptistes au Rwanda) forbedret klimaresiliensen og fødevarer sikkerheden gennem udbredelse af conservation agriculture. Præster og øvrige kirkelige aktører har engageret sig i klimaspørgsmålet og udbredt viden om klimatilpasning gennem en trosbaseret tilgang kaldet Farming God's Way. Tilgangen knytter teologiske værdier om beskyttelse af naturen og menneskers forbindelse til naturen sammen med handlinger. Af Baptistkirkens afregning fremgår det, at den trosbaserede tilgang skaber en større motivation til forandring og at flere personer tilegner sig nye metoder, når de knyttes til værdier, som de kan relatere til og formidles af en person, som de har tillid til.

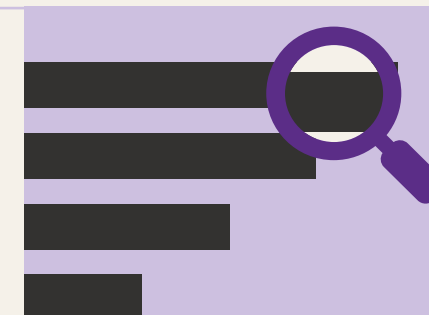
Projektdeltagerne deltog lokalt i en konkurrence og AEFR vandt konkurrencen for at have de bedste og største afgrøder. Det resulterede i, at de lokale myndigheders landbrugskontor anerkendte conservation agriculture som metode og nu udbreder metoden gennem deres ansatte ressourcepersoner. På den måde styrkes flere personers klimaresiliens og landbrug dyrkes på en mere bæredygtig og miljøvenlig måde.

- » **5.338 personer fik forbedret fødevarer sikkerhed**
- » **10 kirker var involveret**
- » **113 spare-/lånegrupper og 13 sammenslutninger blev oprettet for at sikre lokal forankring og kapacitet**
- » **83 procent af projektdeltagerne kan nu spise to måltider om dagen**
- » **Prævalensen af fejlernæring er faldet fra 52 procent til 37 procent for voksne**

I Malawi har Frelsens Hær arbejdet med at styrke bøndernes klimaresiliens gennem udbredelse af metoden Farming God's Way. Den lokale kirke har stillet lokaler til rådighed for undervisningssessioner, og ansatte i kirken har deltaget aktivt i undervisningen. Sydpartnersens tilbagemelding lyder, at deltagerne har været mere modtagelige over for nye teknikker og ideer, fordi de blev præsenteret ud fra teologiske værdier og præsenteres af personer, som de har tillid til.

80 procent af projektdeltagerne har fået forbedret deres udbytte og er mere fødevarer sikre. På trods af gode resultater har udefrakommende faktorer som inflation haft negative implikationer for projektet. Evalueringen af projektet konkluderede, at en stor andel af projektdeltagerne fortsat lever under fattigdomsgrænsen med en månedlig indtægt på 63 kroner om måneden. Evalueringen viste, at mændenes indtægtsniveau var uændret med en gennemsnitlig årsindtægt på 1250 kroner, hvorimod den gennemsnitlige årsindtægt for kvinder var halveret. Formentlig fordi kvinder ofte tager sig af huslige pligter og børn. Kvinder er derfor særligt sårbare over for konsekvenserne af klimaforandringerne. Som konsekvens heraf har Frelsens Hær i deres anden fase af projektet et mere strategisk fokus på styrkelse af kvinders vilkår og modstandsdygtighed.

- » **2400 bøndernes landbrug er blevet mere klimaresistente**
- » **Andelen af bønder, der benytter klimatilpassede landbrugsmetoder er gået fra 2 procent til 68 procent i Malawi**
- » **80 procent af deltagerne har forbedret deres udbytte og er mere fødevarer sikre**
- » **75 undervisningssessioner er afholdt**

I Tharaka i det centrale Kenya har International Aid Services (IAS Danmark) arbejdet med at styrke modstandsdygtighed over for klimaforandringer. I det tørkeramte område, er det udfordrende at dyrke landbrug, fordi regnen svigter, og høsten slår fejl. Projektet har kombineret forbedrede landbrugsmetoder, naturbeskyttelse gennem træplantning, vandopsamling og diversificering af indtægter.

I Kenya er 86 procent af befolkningen kristne⁶ og troen og kirken har stor betydning for menneskene lokalt. Gudstjenester har derfor udgjort en naturlig platform til at udbrede viden om projektet, klimaresiliens og miljøbeskyttelse. Kirkelige aktører har været til stede ved lokalmøder om projektet og været med til at mobilisere lokalsamfundet og skabe legitimitet og tillid til projektet. Gennem undervisning har deltagerne tilegnet sig viden inden for klimakloge praksisser såsom brug af vandresistente afgrøder, sædskifte, diversificering af afgrøder og indtægtsmuligheder, optimering af jordkvaliteten gennem conservation agriculture, forbedring af miljø gennem agroforestry og beplantning på jorden. Som led i projektet er blevet etableret tre damme, hvor regnvand opsamles og kan bruges til at vande afgrøderne i tilfælde af tørke. Bønderne er dermed mindre sårbare over for tørke, fordi de nu har adgang til vand til afgrøder og husdyr.

På baggrund af projektet har lokalbefolkningen organiseret sig i tre civilsamfundsorganisationer, der arbejder for bedre rammer for miljø- og naturbeskyttelse, tilførsel af nødvendige ressourcer til klimatilpasning og reparation af en bygning, som kan fungere som lager for høstede afgrøder og dermed sikre mad og indtægt i længere perioder. Kirkelederne har deltaget aktivt i fortalrarbejdet og har bakket op om civilsamfundets ønsker. Det har medvirket til større lydhørhed over for civilsamfundsorganisationernes ønsker og behov fra de lokale myndigheder.

- » **450 personers modstandsdygtighed over for klimaforandringer er forbedret**
- » **>50 procent af målgruppen har tilegnet sig klimakloge praksisser i ti landsbyer**
- » **3 vandopsamlingsdamme, som kan bruges til vanding af afgrøder, er blevet etableret**
- » **3 civilsamfundsorganisationer, som arbejder for miljøbeskyttelse og klimatilpasning er blevet oprettet**

I det fattige masai-samfund ved Leeward vest for Arusha i Tanzania har Projekt Ulandshjælp til Selvhjælp (PULS) sammen med deres partner RECODA arbejdet for at forbedre levevilkårene og klimaresiliensen. Området er udfordret af uforudsigelige nedbørsforhold og tørke. Samtidig er ressourcerne knappe og præget af miljøforringelser; jordkvaliteten er ufrugtbar, jorden har svært ved at absorbere regnvand, og afkastet er begrænset, hvilket forårsager, at lokalbefolkningen er ramt af fødevareusikkerhed. Projektet har arbejdet for at forbedre vilkårene ved at arbejde med gruppemobilisering, hvor medlemmerne trænes i klimatilpassede landbrugsmetoder, danner spare-lånegrupper, trænes i miljøbeskyttelse såsom optimering af jordkvalitet og træplantning og fortalervirksomhed for kvinders jordrettigheder.

Projektet har inddraget lokale kirker og præster, som har udbredt viden om projektaktiviteterne og dermed bidraget til mobiliseringen og kendskabet til projektet. Flere af projektets lead farmers er repræsentanter fra den lokale kirke. Inddragelsen af kirker og kirkeledere har været medvirkende til at projektet kunne skabe engagement omkring projektaktiviteterne og motivation for at tilegne sig nye teknikker. Masai-folket lever i et patriarkalsk domineret område, hvor kvinders ret til at eje og arve jord ikke anerkendes. Projektet har organiseret RIPAT-

grupperne i en sammenslutning, som sammen med religiøse og traditionelle ledere har advokeret for kvinders ret til jord og til at praktisere de tillærte teknikker på mandens jord. I en landsby resulterede det i, at en masai-leder tog sagen op på et lokalsamfundsmøde. Det har betydet, at kvinderne i landsbyen i højere grad kan indføre klimatilpassede landbrugsmetoder på familiens jord, og at flere kvinder har fået jord til rådighed. Samtidig har RECODA i samarbejde med andre civilsamfundsorganisationer i Tanzania advokeret for regeringens anerkendelse af klimatilpassede landbrugsmetoder. Som resultat har landbrugsministeriet vedtaget en ny landbrugsstrategi, der udbreder og anerkender agro-ecologi, en landbrugsmetode der baserer sig på konservering, økologi og bæredygtighed. Strategien vil bidrage til, at flere mennesker i Tanzania bliver mere modstandsdygtige over for klimaforandringerne, og naturressourcer forvaltes på en mere miljøvenlig og bæredygtig måde.

- » **1260 bønder har forbedret klimaresiliens i deres landbrug**
- » **49 procent af bønderne dyrkede efterfølgende mere klimaresistente bananplantvarianter, som førte til markant øget omsætning**
- » **Andelen af bønder, der praktiserer conservation agriculture steg fra tre til 18 procent**
- » **Flere end 90 procent begyndte at bruge husdyrgødning, som er en mere bæredygtig gødningsform**
- » **698 træer blev plantet for at forbedre biodiversiteten, jordkvaliteten og forhindre jorderosion**
- » **Ni kirker har udbredt viden om projektaktiviteterne og dermed bidraget til mobiliseringen og kendskabet til projektet**

I Myanmar har Mission Øst arbejdet med de lokale partnere TSD (Together for Sustainable Development) og HHM (Health and Hope Myanmar) om at forbedre fødevarer sikkerheden gennem bæredygtigt skovbrug. Projektet fandt sted i delstaten Chin, hvor mara-folket, en kristen minoritet, lever isoleret og i fattigdom. Projektet har forbedret ernæringen og forsørgelsesgrundlaget for lokalbefolkningen gennem skovbrug, som ikke involverer træ (non-timber forest products). Chin-staten er ét af de fattigste områder i Myanmar, hvor 73 procent lever under fattigdomsgrænsen og 81 procent mangler mad i løbet af året. 98 procent af befolkningen i Maraland brødføder sig via landbrug og dyrker i særdeleshed ris. Manglende diversificering af afgrøder skaber fejrlærning og fødevarer usikkerhed. Samtidig anvender bønderne traditionelle metoder, der udpiner jorden og bidrager til afskovning.

Projektet har arbejdet gennem lokale kirker, hvor præsterne har deltaget aktivt i udbredelsen af bæredygtige og miljøbeskyttende landbrugsmetoder og skovbrug. Kirkelige ledere har været fortalere for vigtigheden af at leve i harmoni med naturen funderet på teologiske værdier. De kirkelige ledere har bakket op om træning i nye afgrøder og indtægtsmuligheder såsom biavl, fiskeopdræt, og dyrkning af skovprodukter som elefantfod-yam, elefantæble, lampa, gurkemeje, bambus, rattan og bregner. Projektet har adresseret kvinders særlige sårbarhed over for klimaforandringerne, når det kommer til adgang til jord, hvor kvinder ofte diskrimineres. De lokale præster har advokeret for kvinders ret til at arve og eje jord med det resultat, at flere nu har kendskab til kvinders rettigheder, og flere fordeler jord ligeligt mellem deres døtre og sønner.

- » **215 personer er blevet mere fødevarer sikre gennem bæredygtig brug af skoven**
- » **85 procent spiser nu tre måltider om dagen mod 10 procent ved projektets start**
- » **82 procent af målgruppen oplever fødevarer sikkerhed hele året mod 8 procent ved projektets start**
- » **58 procent sælger nu skovprodukter mod 4 procent ved projektets start**
- » **Fire lokale kirker har været involveret**

3.4 Diakonal indsats for børn og unge

CKU's strategi understreger prioritering af arbejdet for børn og unge, der i særlig grad er udsatte i en kriseramt verden, hvor de risikerer ikke at få opfyldt basale behov for omsorg, beskyttelse og uddannelse og mulighed for deltagelse. Kirker og kirkelige organisationer har historisk spillet en stor rolle i forhold til at tage sig af børn, unge og udsatte familier, og det er stadig en opgave, der varetages blandt størstedelen af CKU's medlemsorganisationer. Det viser sig også i de afsluttede projekter i 2023, hvor 59 procent af de afsluttede projekter har forbedret børn og unges adgang til økonomiske ressourcer og basale serviceydelser samt opfyldelse af rettigheder og dermed bidraget til at forbedre deres livsmuligheder.

Både international ret og nyere udviklingspsykologisk forskning peger ligesom kirkerne på familien som det mest optimale sted for børn og unge at vokse op og udvikle sig som mennesker med identitet og tilknytning. Støtte til familier, hvor børn kan trives og opnå deres fulde potentiale, vægtes højt i mange CKU-projekter. Projekterne arbejder med entreprenørskab, mikrofinans, bedre dyrkningsmetoder i smålandbrug, ligestilling, forældreskab mv. for at opbygge den nødvendige modstandskraft mod kriser og dæmme op for nedbrydning af familie- og fællesskabsstrukturer.

Baptistkirken i Danmark og Baptistkirken i Burundi har sammen arbejdet med at forbedre forældreløse børns rettigheder og basale behov. Børnene har fået adgang til skolegang og sundhedsydelser og familiernes økonomiske situation er forbedret gennem låne-/sparegrupper (VSLA) og indkomstgenererende aktiviteter. Projektevalueringen viser, at låne-/sparegrupperne har bidraget væsentligt til at forbedre levevilkårene for familierne til de udsatte børn ved at give dem et springbræt til at komme styrket videre. Projektet har involveret kirkeledere, som har deltaget i træningen og efterfølgende oplyst lokalsamfundet om børns rettigheder. Projektet har etableret omsorgsgrupper og bistået dem i håndtering af børnesager om fx overgreb og mistrivsel. Desuden har kirkelederne indledt samarbejder med ministerierne for national solidaritet, menneskerettigheder og køn for sammen at kunne støtte op om familierne og børnebeskyttelsesdagsordenen.

I Sri Lanka har Assist sammen med LEADS arbejdet for at adressere faktorer, der kan lede til adskillelse mellem børn og deres familier. Fattigdom, overgreb, vold og børnearbejde kan

forårsage, at børn løber hjemmefra og familier splittes. LEADS og Assist arbejder for, at sårbare børn vokser op i familier. Hvis ikke den biologiske familie er en mulighed afsøges alternative konstellationer såsom plejefamilier. Formålet er at forebygge, at børn bor på børnehjem eller på gaden. LEADS-medarbejderne er blevet trænet til at bruge en rettighedsbaseret tilgang og en 'værktøjskasse' med konkrete øvelser til at styrke familierne. Projektet har involveret kirker og offentlige myndigheder, hvilket har bidraget til større bevågenhed omkring familiebaseret pleje og de-institutionalisering i regionen. Gennem projektet er 95 børn blevet genforenet med deres forældre eller slægtninge.

CKU indgår i et læringsnetværk med SOS Børnebyerne, ATOS og 100 % for Børnene, som to gange har modtaget kapacitetsopbygningsbevillinger fra Globalt Fokus. Netværket lancerede i 2023 en [guide](#) med vidensopsamling fra en række online seminarer med internationale praktikere og eksperter om implementering af FN's resolution 'Promotion and Protection of the Rights of Children and the Prevention of Family Separation' fra 2019⁷. Her har CKU sammen med flere medlemsorganisationer bidraget med praksiseksempler på, hvordan trosbaserede organisationer kan bidrage til at modgå faktorer, der kan øge adskillelsen af børn fra deres familier. Et af de projekter, der blev fremhævet i guiden, er International Aid Services' (IAS) projekt i Tanzania, der arbejder med lige uddannelsesmuligheder og et inkluderende læringsmiljø for børn med handicap. IAS har involveret religiøse aktører som fortalere for, at de børn, der lever med et handicap, har lige uddannelsesmuligheder og oplever et inkluderende læringsmiljø. IAS har erfaret, at de barrierer, som personer med handicap møder, ofte skyldes kulturelle og holdningsmæssige overbevisninger, som religiøse aktører kan gøre op med.

Religiøse ledere har i projektet oplyst om børn med handicaps rettigheder, skabt opmærksomhed om inklusion i skolerne, og de har været med til at identificere de mest sårbare børn, der lever med handicap og linke dem til nødvendige ressourcer.

I projektet er 17 kirker med 2800 medlemmer uddannet til at inkludere børn, der lever med handicap på nye måder – både i familierne, skolerne, kirkerne og i lokalsamfundet bredt. Projektet har også styrket de deltagende familiers økonomiske situation. Forældrene er organiseret i spare-/lånegrupper og er derigennem blevet i stand til at have indkomstgenererende aktiviteter. Grupperne er blevet sat i forbindelse med de offentlige myndigheder med henblik på at afklare støttemuligheder og officiel registrering. Tiltagene har fremmet den økonomiske indkomst hos forældre til marginaliserede børn, så de bedre kan varetage opgaven med at støtte børnenes uddannelse og andre behov. IAS skønner, at der med projektet er nået 632 udsatte børn, der lever med handicap (273 drenge og 359 piger).

- » **700 forældreløse børns rettigheder og basale behov er forbedret: de er blevet registreret i uddannelsessystemet og har modtaget et "health assurance card", som giver dem adgang til sundhedsydelser**
- » **Familiernes økonomiske situation er forbedret gennem 93 låne-sparegrupper og 40 nye indkomstgenererende aktiviteter**
- » **Ledere fra 40 kirker har været involveret**

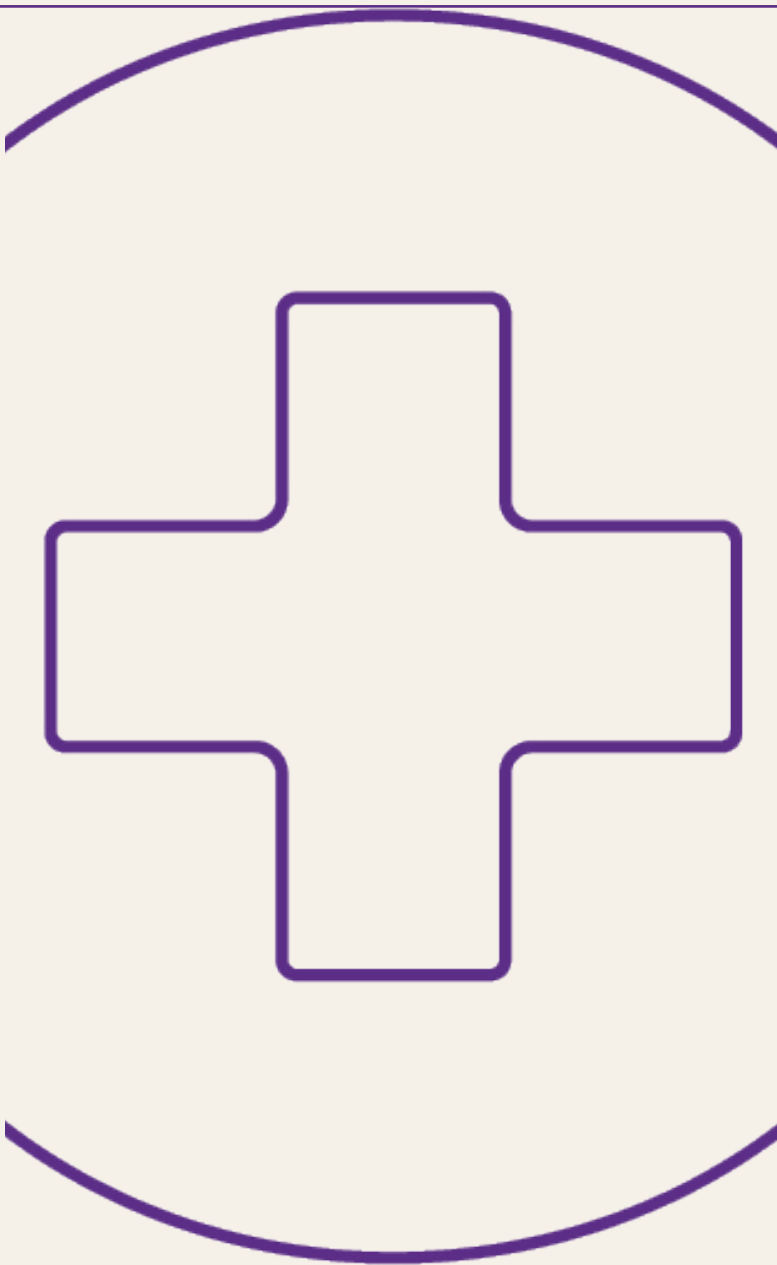
Ovenstående viser, at religiøse ledere og lokale kirker er vigtige aktører i arbejdet med at styrke sårbare familiers modstandsdygtighed og forebygge separation mellem børn og forældre. Gennem kirkernes infrastruktur er der en stor berøringsflade med lokale familier, kirkerne kan mobilisere frivillige til at støtte familierne og religiøse aktørers stemme vægter tungt, når børns rettigheder sættes på dagsordenen.

3.5 Religiøse aktører advokerer for ligestilling

Ligestilling mellem kønnene er centralt for det fattigdomsbekæmpende arbejde. CKU-puljen bidrager også i 2023 til at øge ligestillingen mellem både drenge og piger og mænd og kvinder. 59 procent af de afsluttede projekter har arbejdet med Verdensmål 5: ligestilling mellem kønnene gennem fx bekæmpelse af kønsbaseret vold og omskæring af piger og kvinder og gennem forbedrede sociale og økonomiske forhold for piger og kvinder. Kvinder er mest sårbare over for kønsbaseret vold, hvis de lever i afsondrede områder, er analfabeter og lever i fattigdom. Patriarkalske religiøse fortolkninger bruges ofte til at legitimere vold mod kvinder og kan være medvirkende til at holde kvinder i undertrykkelse. Religion og religiøse aktører er derfor vigtige faktorer og aktører i arbejdet mod vold mod kvinder.

Religiøse aktører kæmper for, at færre kvinder udsættes for omskæring

WHO estimerer, at 200 millioner kvinder og piger på verdensplan er blevet udsat for kvindelig omskæring (FGM). De seneste år er antallet af omskæringer faldet markant. En af de organisationer, som har arbejdet målrettet for at reducere brugen af FGM er tanzanianske Fayawodo, som i partnerskab med PULS har adresseret forekomsten af FGM blandt masai-piger i 18 landsbyer i Manyara-regionen nær Arusha i det nordlige Tanzania. I regionen er forekomsten af omskæringer på piger og kvinder særligt høj med en hyppighed på 58 procent sammenlignet med 10 procent på landsplan. Omskæring af piger og kvinder er dybt rodfastet i masaiernes monoteistiske religion, kultur og tradition. Ritualet betragtes som en del af deres kulturelle identitet, og en kvinde anses ikke som giftedygtig, medmindre hun er omskåret.

Fayawodo har erfaret, at det har positiv effekt, når videnskabelig oplysning om konsekvenserne af kvindelig omskæring kombineres med at religiøse ledere advokerer for piger og kvinders rettigheder ud fra et teologisk grundlag. Det skaber legitimitet omkring projektet, tiltro til budskabet og i sidste ende forandring. Projektet har trænet religiøse ledere, der har engageret sig i anti-omskæringskomiteer og advokeret mod omskæring af piger og kvinder. De religiøse ledere har også introduceret et alternativ til kvindelig omskæring, et alternative rite of passage, der ikke indebærer FGM, men hvor pigernes overgang til at blive kvinde fejres lokalt med familie. De religiøse ledere har desuden været fortalere for at håndhæve bekæmpelsen af kvindelig omskæring lokalt gennem vedtægter i kirker, deklarationer i landsbyer og vedtagelse af bødestraf.

En ekstern evaluering af projektet, viser en stærk sammenhæng mellem fattigdom, uddannelsesniveau og udbredelsen af kvindelig omskæring. Ifølge evalueringsrapporten lever respondenterne for mindre en 1 dollar om dagen. 42 procent af respondenterne har ingen uddannelse, og kun 24 procent har gennemført første del af grundskolen. I projektområdet udføres kvindelig omskæring af ngaribas (dansk: 'omskærere'). For disse kvinder udgør omskæring deres levegrundlag, og de har derfor

- » **471 masai-piger er nået**
- » **36 religiøse ledere er blevet trænet og har engageret sig i seks anti-omskæringskomiteer og advokeret mod omskæring af piger og kvinder**
- » **43 ngaribas er stoppet som udøvere**
- » **77 procent af forældrene inkluderer nu deres børn i beslutningsprocesser og beror beslutninger på børns rettigheder**
- » **92 procent af respondenterne svarer, at de nu har viden, om hvor skadelig FGM er**
- » **99 procent af respondenterne svarer, at det er deres opfattelse, at forekomsten af FGM er faldet**

økonomisk interesse i at udføre praksissen, da de er afhængige af indtægten. Evalueringen viser, at også forældre er blandt de aktører, der hovedsageligt bidrager til at opretholde praksissen. Her spiller uddannelse og økonomi også ind, fordi det ofte ses, at pigerne omskæres, så forældrene kan gifte dem væk og modtage en brudepris. Fattigdom medvirker derfor til, at forældrene er mere tilbøjelige til at få deres datter omskåret. Uddannelsesniveau og viden om, hvor skadelig kvindelig omskæring er, spiller også ind. Den eksterne evaluering viser en klar sammenhæng mellem styrkelse af kvinder og pigers vilkår og muligheder og bekæmpelse af kvindelig omskæring:

“The more women are empowered the more they are likely to refrain from activities that demean the human rights of their fellow women including FGM activities”.

Projektet har arbejdet med oplysning og styrket indtægtsgrundlag gennem låne-/ sparegrupper og entreprenørskab. Særligt er de lokale ngaribas og kvinder blevet inkluderet i grupperne. Gennem forbedring af deres økonomiske forhold, har flere valgt at tage afstand til praksissen.

En vigtig stemme mod kønsbaseret vold

I Burundi udsættes 47 procent af kvinderne i alderen 15-49 år for kønsbaseret fysisk eller seksuel vold. En undersøgelse udført af Det Nationale Sundhedsinstitut i Burundi viser, at der er en udbredt accept af vold blandt både kvinder og mænd. 62 procent af kvinderne og 35 procent af mændene mener, at kønsbaseret vold er acceptabelt.⁸ Kønsbaseret vold forbliver en af de største barrierer for ligestilling i Burundi.

Baptistkirken i Danmark har sammen med partnerne Dutabarane og The Baptist Union of Burundi udført to projekter, der har bidraget til at reducere forekomsten af vold mod kvinder. Baptisterne har inddraget 100 kirker, og de lokale kirker har udgjort et centralt samlingspunkt for indsatsen mod kønsbaseret vold. Igennem kirkerne er kirkeledere og frivillige blevet mobiliseret og organiseret i støttegrupper. Grupperne har ydet rådgivning og psykosocial støtte til de kvinder, som har været udsat for vold. Projekterne har medvirket til, at voldssager er blevet indrapporteret, og i 13 tilfælde er gerningsmanden blevet anholdt.

Kirkelederne har foruden den praktiske støtte engageret sig i fortalervirksomhed igennem lokalsamfundsmøder og over for myndighederne. Kirkerne har gennem målrettet dataindsamling arbejdet for, at det lokale politi respekterer kvinders rettigheder og behandler voldssager med følsomhed og respekt. Kvindernes sociale, økonomiske og politiske position er blevet styrket gennem selvhjælpsgrupper, hvor kvinderne bl.a. har startet indtægtsgenererende aktiviteter. Selvhjælpsgrupperne har fungeret som en platform, der har styrket kvindernes selvværd og manøvrerum. Samtidig har grupperne medvirket til, at mændene i højere grad ser kvinderne som ligeværdige og udviser større respekt og inddragelse i beslutninger.

Gennem det kirkelige udviklingssamarbejde medvirker CKU-puljen i 2023 til at forbedre ligestillingen mellem piger og drenge, kvinder og mænd i Tanzania, Burundi, Cameroun, Zambia og Myanmar. Samlet set har ligestillingsprojekterne nået 7.748 personer.

- » **6.007 personer er blevet nået i de to projekter**
- » **Flere end 100 kirker og 114 kirkeledere har været involveret**
- » **298 frivillige blevet mobiliseret og organiseret i støttegrupper**
- » **2.407 voldssager er blevet rapporteret og de udsatte kvinder har fået rådgivning og psykosocial støtte**
- » **I 13 tilfælde er gerningsmanden blevet anholdt**
- » **165 selvhjælpsgrupper har styrket kvindernes sociale, økonomiske og politiske position**

3.6 Det trosbaserede fredsarbejde

Ifølge Global Peace⁹ Index er verden blevet et mindre fredeligt sted hvert år de sidste 15 år i træk. Globalt set blev der brugt 34 mia. USD på fredsarbejde i 2022. Det svarer til 0,4 procent af det globale militærforbrug. Der er således i høj grad brug for, at både statslige og ikke-statslige aktører mobiliseres til at arbejde for en mere fredelig verden – også gennem ikke-militære initiativer. Religion og religiøse aktører fremhæves ofte som en af hovedårsagerne til konflikter, og i nogle tilfælde med rette – fx når unge radikaliseres og udnyttes af terroristbevægelser i Vestafrika. Religion er dog blot én af mange årsager til voldelig konflikt, og som Institute for Economics and Peace konkluderer i en rapport, er det oftest forhold som korruption, politisk terror, køn, økonomisk ulighed og politisk ustabilitet, der afgør et lands grad af fred¹⁰.

Mahatma Gandhi, Martin Luther King og Desmond Tutu bliver ofte nævnt for deres rolle som ledere af indflydelsesrige ikke-voldsbevægelser – men de var også religiøse ledere. De tog udgangspunkt i deres religion, og det var deres tro, som fik dem til at fortsætte den ikke-voldelige kamp for retfærdighed på trods af vedvarende modgang. Dette store potentiale i det trosbaserede fredsarbejde vil CKU gerne

- » **10 lokale fredskomiteer er blevet etableret**
- » **300 unge mænd og kvinder i risikogruppen for radikalisering har fået mulighed for at lave indkomstgenererende aktiviteter, så de er mindre sårbare over for rekruttering til ekstremistiske grupper**

bidrage til at virkeliggøre mere af gennem den strategiske prioritet.

I det nordlige Cameroun, hvor mange unge radikaliseres og rekrutteres til Boko Haram, har Mission Afrika i samarbejde med den Lutherske Kirke arbejdet for at forebygge radikalisering gennem projektet "Fight against Radicalization and Promotion of Peaceful Co-existence in the Mayo-Sava division of Far-North Cameroon". Projektet har etableret lokale fredskomiteer, der inkluderer religiøse ledere. Komiteerne har fået opbygget deres kapacitet, så de er bedre i stand til fremme fred og at løse lokale konflikter før de bliver voldelige. Unge i risikogruppen for radikalisering er blevet involveret i indkomstgenererende aktiviteter. Projektet har også involveret journalister, som har fortalt om projektet i radioprogrammer, så en større målgruppe har hørt om det interreligiøse samarbejde. I tråd med FNs anbefalinger¹¹, er dette et eksempel på, at bekæmpelse af ekstremisme og radikalisering ikke alene må adressere religiøs ideologi, men også de horisontale uligheder i samfundet. Et eksempel på at arbejdet bar frugt, var ved juletid, hvor lokale muslimer kom til kirkerne under gudstjenesterne for at beskytte de kristne mod angreb fra Boko Haram.

I Narok County i det sydlige Kenya har International Aid Services (IAS) og deres kenyanske partner Free Pentecostal Fellowship of Kenya (FPPK) adresseret en årtier gammel stammekonflikt mellem masaiere (hovedsageligt kvægbrugere) og kisii (hovedsageligt agerbrugere). Otte af FPPK's kirker i Narok er placeret i det mest konfliktramte område. Ved at gøre brug af kirkens eksisterende infrastruktur lykkedes partnerne med at etablere et Early Warning and Early Response (EWER) system. Frivillige blev trænet i at monitorere og indrapportere på de aftalte konfliktindikatorer. Desuden bidrog projektet til, at der blev indgået lokale fredsftaler og etableret støtte-grupper og spare-/lånegrupper for kvinder fra begge klaner. Samlet set rapporterer sydpartnerne, at kirken har givet de stridende parter en tryk platform til at kunne løse deres konflikter.

Begge projekter er eksempler på, at kirkens infrastruktur og rolle udgør et stærkt bidrag til fredsarbejdet. Den lokale tilstedeværelse i selv de mindste landsbyer gør kirkerne til en værdifuld samtalepartner. Det gælder både når kirkerne selv er en part i en konflikt, som i tilfældet fra Cameroun – og det gælder, når kirkerne netop ikke er det, men i stedet kan indtage en medierende rolle som i eksemplet fra Kenya.

- » **Early Warning Early Response-system blev etableret**
- » **30 frivillige blev trænet i at monitorere og indrapportere på de aftalte konfliktindikatorer (24 af dem var stadig aktive ved projektets afslutning)**
- » **Seks psykosociale støtte-grupper og fire spare/låne-grupper blev etableret**
- » **På afrapporteringstidspunktet havde der ikke været voldelige episoder i 12 måneder**

3.7 Tros- og religionsfrihed

I dette afsnit beskrives fordelingen af midler i ToRF-vinduet i 2023. Endvidere beskrives de opnåede resultater for de otte afsluttede ToRF-projekter i 2023 og den understøttende aktivitet. Endelig beskriver afsnittet, hvordan CKU gennem strategiske alliancer og netværk understøtter kapacitetsopbygning.

Puljetal

I 2023 blev der søgt støtte til i alt 11 indsatser under ToRF-vinduet, hvoraf der blev bevilliget støtte til 10. Nedenfor er en oversigt over antallet af bevillinger fra ToRF-vinduet de seneste fire år.

Grundet den store søgning til aprilrunden, hvor der var støtteværdige ansøgninger for knap 3 mio. kr., blev det besluttet at aflyse oktoberrunden og i stedet afsætte midler til igangsættende aktiviteter resten af året, hvilket resulterede i et ekstraordinært stort antal mindre projekter under 200.000 kr. Der blev i alt bevilget 3.794.701 kr. fra ToRF-vinduet i 2023 til 6 danske civilsamfundsorganisationer – heraf 4 organisationer, som ikke har mulighed for at søge midler fra CKU-puljen. 68 procent af midlerne blev bevilget til Afrika, og de resterende 32 procent blev bevilget til lande i Asien. ToRF-vinduet har eksisteret siden 2020, og 2023 er det første år med afsluttede projekter. De væsentligste resultater fra de 7 afsluttede ToRF-projekter (heraf 6 finansieret af ToRF-vinduet) fremhæves nedenfor. I alt blev 7.044 personer nået direkte gennem de afsluttede ToRF-indsatser. For et samlet overblik over lande og samarbejdspartnere for de bevilgede og afsluttede projekter under ToRF-vinduet i 2023, se Bilag 3.

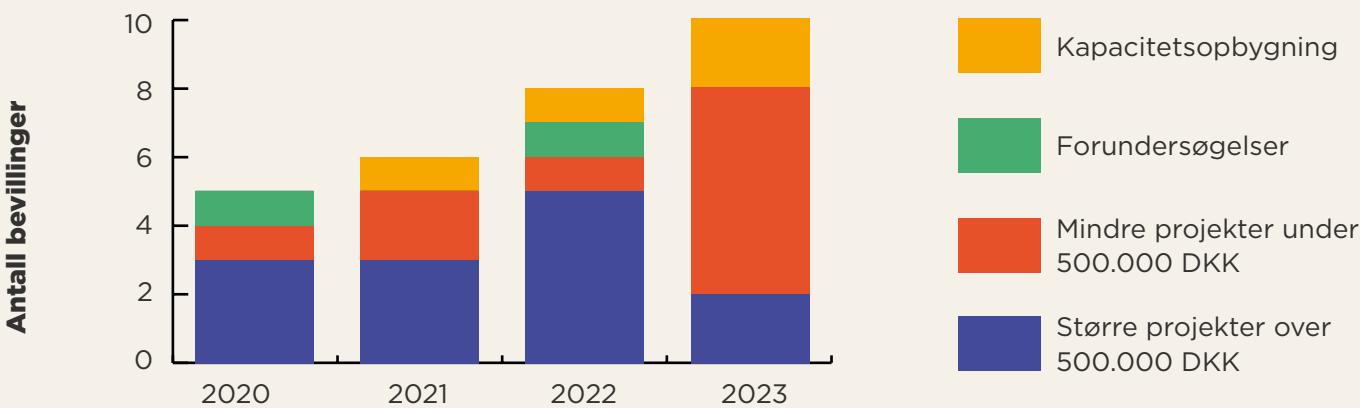
Tros- og religionsfrihed og ligestilling mellem kønnene

Mere end 80 procent af verdens befolkning lever i kontekster, hvor muligheden for frit at antage eller bekende sig til en religion eller overbevisning er alvorligt begrænset. Retten til tros- og religionsfrihed omfatter ifølge artikel 18 i FN's Internationale Konvention om Borgerlige og Politiske rettigheder¹² retten til at bekende sig til en religion, skifte religion og udøve sin religion. Krænkelser og indskrænkning af retten til tros- og religionsfrihed har mange udtryk, men kan være vold, drab, angreb, diskrimination og chikane. Kvinder og piger fra religiøse og etniske minoriteter er ofte særligt sårbare over for krænkelser og udsættes ikke sjældent for tvangsægteskaber, uønskede graviditeter, seksuelle overgreb, tvang, beklædningskrav, social kontrol og diskriminerende lovgivning. Ifølge en rapport fra Stefanus Alliancen rammes piger og kvinder hårdere end mænd af ToRF-relaterede krænkelser:

“Recent reports document how women tend to be disproportionately more affected by FoRB violations than men, both in terms of frequency and in level of severity. Women are more likely to be subject to discrimination and persecution based on their religion or belief, because of their gender.”¹³

ToRF-relaterede krænkelser skyldes ofte patriarkalske religiøse og kulturelle overbevisninger, der favoriserer mænds rettigheder i nationale politikker¹⁴ og juridiske systemer og love. CKU arbejder gennem ToRF-vinduet for, at kvinder ikke udsættes for dobbeltdiskrimination, hvor de både diskrimineres på grund af deres køn og deres religion eller overbevisning. 78 procent af de afsluttede ToRF-projekter i CKU-puljen og ToRF-vinduet i 2023 oplyser, at de har bidraget til at reducere trosbaseret diskrimination af kvinder.

Bevillinger fra ToRF-vinduet de seneste 4 år

Danmission har sammen med Adyan Foundation i Libanon siden 2020 arbejdet for at fremme ligestilling mellem kønnene og bekæmpe trosbaseret juridisk diskrimination. I Libanon afgøres familierelaterede uoverensstemmelser af lokale, religiøse domstole baseret på religiøse love. Henholdsvis kristne, sunni- og shiamuslimer har hver deres religiøse domstole, hvor der træffes beslutninger i spørgsmål vedrørende fx ægteskab, skilsmisse, forældremyndighed og arv. Afgørelserne træffes på baggrund af religiøse patriarkalske fortolkninger og forårsager udpræget diskrimination af piger og kvinder i spørgsmål relateret til familieret¹⁵. Projektet har arbejdet med at fremme tros- og religionsfrihed for kvinder ved at forbedre ligestilling for kvinder i den nationale familielovgivning. Konkret har Aydan Foundation sammen med 24 jurister valideret familieretten i Libanon og i en rapport givet juridiske og politiske anbefalinger til juridiske ændringer, der sikrer kvinder samme rettigheder som mænd. Adyan Foundation har advokeret for at forbedre ligestilling i familieretten gennem en conference, rundbordssamtaler, tværsektorielle møder og en kampagne. Projektet har arbejdet strategisk med religiøse ledere og oplyst dem om kvinders rettigheder samt mobiliseret de religiøse ledere til at engagere sig i kampen for ligestilling.

Projektet har medvirket til en større grad af bevidsthed om diskrimination i familieretten. Efter projektet svarer 84 procent i en spørgeundersøgelse, at familieretten i Libanon diskriminerer kvinder baseret på religiøse fortolkninger. Et stigende antal religiøse ledere, politikere og civilsamfundsaktører støtter op om det faktum, at der er behov for ændringer med henblik på at sikre ligestilling. Projektevalueringen konkluderer, at projektet har opnået gode resultater, fordi projektet netop har arbejdet strategisk med religiøse ledere og religiøse narrativer. At tale ud fra et narrativ, som målgruppen forstår og kan relatere til, gør dem mere modtagelige og åbne overfor nye fortolkninger, der tilgodeser kvinder.

I Isiolo i Kenya har International Aid Services arbejdet for at forbedre tros- og religionsfriheden særligt for områdets kvinder. I Isiolo er 72 procent muslimer, 38 procent er kristne, 0,04 procent er hinduer og 3 procent er traditionelt troende. Området er præget af religiøse spændinger og konflikter og danner grobund for en spirende rekruttering til ekstremistiske grupper som Al-Shabab og ISIS. I Kenya er retten til tros- og religionsfrihed beskyttet gennem den kenyanske forfatning 2010, der forbyder trosbaseret diskrimination og beskytter retten til at antage, praktisere og skifte religion. Kenya har ikke en national religion.

Projektet har arbejdet med at forbedre tros- og religionsfriheden gennem træning af 770 religiøse og lokale ledere inklusiv 100 kvindeledere og 100 ungdomsledere. Disse er trænet som 'trainer of trainee' og har efterfølgende igangsat oplysningsaktiviteter lokalt. Projektet har medvirket til, at mulighederne for at praktisere tros- og religionsfrihed er blevet bedre. 96 procent af respondenterne i en spørgeundersøgelse mener, at Isiolo er blevet mere fredelig, og at flere respekterer retten til tros- og religionsfrihed. 95 procent af respondenterne angiver, at denne respekt har bidraget til øget samhandel og skabt økonomisk vækst i området. Myndigheder og lokale ledere har medgivet, at projektet har bidraget til et fald i antallet af ToRF-relaterede konflikter.

Projektet har desuden bidraget til, at 65 procent af de religiøse og kvindelige ledere arbejder målrettet med at forbedre kvinders tros- og religionsfrihed. Kvinderne er blevet organiseret i grupper og har arbejdet målrettet med økonomisk, social og politisk empowerment. I den forbindelse er kvinderne blevet oplyst om deres ToRF-rettigheder og oplever bl.a. forbedrede vilkår hvad angår reproduktive rettigheder. Projektet har arbejdet med at inddrage kvinderne i beslutningsprocesser og strukturer, således at de kan få større indflydelse på deres rettigheder.

I alt er 8 ToRF-bevillinger (heraf 7 finansieret af ToRF-vinduet) afsluttet i 2023 med organisationerne Danmission, Israelsmissionen, Kirkernes Integrationstjeneste, Dooni Dooni, International Aid Services og Assist. Projekterne har forbedret ToRF-vilkårene for 8.314 personer i Sudan, Sri Lanka, Kenya, Mali, Israel/Palæstina og Libanon.

ToRF vidensnetværk og globalt læringsprojekt

I 2023 har CKU som et af de stiftende medlemmer af det nordiske økumeniske netværk for tros- og religionsfrihed, NORFORB, fortsat været involveret i samarbejdet om fælles initiativer og erfaringsudveksling om praksis. Netværket har i længere tid haft ønske om at sætte fokus på, hvordan tros- og religionsfrihed effektivt kan integreres i mere traditionelt udviklingsarbejde, ToRF's sammenhæng til Verdensmålene og hvordan resultater af ToRF-indsatser kan måles på individ-, lokal- og samfundsniveau. CKU har derfor sammen med de nordiske partnere arbejdet på at skabe et praksisfællesskab, 'Community of Practice for FoRB in Development'. Sammen med NORFORB-netværket inviterede CKU nøgleaktører til et todages pilotmøde i København 27. og 28. september 2023. Blandt deltagerne var medarbejdere fra CKU og de nordiske søsterorganisationer, repræsentanter fra medlemsorganisationer og CKU's ToRF Referencegruppe. For at berige drøftelserne deltog også praktikere fra Sri Lanka, Kenya, Egypten og Kirgisistan, forskere, repræsentanter fra Udenrigsministeriet og FNs særlige rapportør for ToRF, Nazilla Ghanea.

I 2023 har CKU fortsat taget del i arbejdet med drift og videreudvikling af FORB Learning Platform, som i perioden 2021-2024 er finansieret af det norske udenrigsministerium. Læringsplatformen bruges i stigende grad af aktører fra hele verden samt CKU's medlemmer og andre brugere af ToRF-vinduet, når de ønsker at finde viden og værktøjer til arbejdet med tros- og religionsfrihed. Der har i 2023 været 6315 besøgende på platformens hjemmeside og materialerne til The Local Changemakers Course er blevet downloadet 3238 gange. Materialet er via separate projekter blevet brugt blandt Dalit kvinder i Indien, religiøse ledere i Egypten og i adskillige distrikter i Sri Lanka. 48 engelsksprogede og 77 arabisksprogede deltagere tog i 2023 et af læringsplatformens online faciliterede kurser med træning af trænere. Både disse og tidligere deltagere har som medlemmer af nye regionale ToRF-trænernetværk udviklet handlingsplaner for deres videre arbejde med ToRF i lokalsamfundet, og netværkerne igangsatte i 2023 over 150 ToRF initiativer, som samlet nåede en målgruppe på omkring 4000 mennesker.

En ekstern evaluering af læringsplatformens arbejde bekræfter netop, at indsatsen har vist sig at styrke forandringsagenter med øget viden og færdigheder gennem peer-to-peer læring om ToRF, herunder fx forståelse af intersektionaliteten af ToRF og ligestilling mellem kønnene. Evalueringen fremhæver ligeledes, at opfølgningen fra teamet bag platformen med deres kontinuerlige støtte til 'alumner' fra træningskurserne og deltagere ved The Local Changemakers Course sætter dem i stand til at kontekstualisere disse kurser og bruge dem som innovative veje til at introducere tros- og religionsfrihed i lande, hvor offentlige diskussioner om religion, tolerance og menneskerettigheder er vanskelige.

CKU's Globale Læringsinitiativ for Tros- og Religionsfrihed har været i gang siden 2019. I 2023 blev projektet afsluttet efter at være gennemført med deltagere fra 18 lande i Afrika sammen med den pan-afrikanske organisation Programme for Christian-Muslim Relations (PROCMURA). Projektet har styrket kapaciteten inden for arbejdet med fremme af retten til tros- og religionsfrihed hos PROCMURA's medarbejdere, landerepræsentanter og faciliteret gennemførelsen af konkrete initiativer i PROCMURAs tværreligiøse landekomiteer. En ekstern evaluering roser projektet for at have realiseret sit centrale mål om at forbedre forståelsen mellem kristne og muslimer i målgruppen, når det kommer til spørgsmål om tros- og religionsfrihed. Projektet inkluderede oprettelsen af et netværk for de trænede ToRF-facilitatorer, og der blev udviklet 21 handlingsplaner for landekomiteerne. Også for PROCMURA som organisation har projektet sat sit aftryk, idet der med begreberne fra tros- og religionsfrihedsdagsordenen blev skabt en ny

forståelsesramme for det eksisterende arbejde, som resulterede i, at PROCMURA valgte at inkludere ToRF som en central del af deres nye strategi og arbejder nu for "Et afrikansk kontinent, hvor kristne og muslimer opretholder principperne om religionsfrihed og alt, hvad det indebærer." Efter afslutning af det CKU-støttede projekt videreføres samarbejdet med PROCMURA gennem mulige ToRF-projekter implementeret af medlemsorganisationer (og andre danske organisationer) og deres partnere i syd.

Med afslutningen af PROCMURA projektet har det været muligt for CKU nu at intensivere samarbejdet med South Asian Forum for Freedom of Religion or Belief (SAFFORB). SAFFORB er et regionalt initiativ, der består af menneskerettighedsorganisationer og repræsentanter fra forskellige religions- og livssynsgrupper, der i fællesskab arbejder for at øge respekten for og fremme beskyttelse af tros- og religionsfrihed for alle. Netværket har med støtte fra flere NORFORB-partnere haft fokus på kapacitetsopbygning og fortalervirksomhed samt samarbejde i landegrupperne. Dette arbejde søges nu styrket med en bevilling på 1,5 mio. kr. fra december 2023 over en toårig periode til projektet '*Strengthening and Advocating for Freedom of Religion or Belief in South Asia*', hvor SAFFORB som organisation skal konsolideres og fælles læring inden for fortalervirksomhed søges udvundet.

4. CKU's faglige og strategiske alliancer

I dette afsnit beskrives, hvordan CKU fremmer høj faglighed, evidensbaseret viden og projektsamarbejder gennem strategiske alliancer med udgangspunkt i medlemsorganisationernes arbejdsområder og interesser.

CKU arbejder i denne strategiperiode med at bygge alliancer med flere aktører uden for CKU med udgangspunkt i medlemmernes arbejdsområder og interesser. CKU vil samarbejde med aktører, hvor der er sammenfaldende interesser. Hensigten er at øge faglig udvikling, evidens og skabe finansiering til nye puljer og projektsamarbejder gennem en bedre strategisk positionering af medlemmerne.

I 2023 har CKU indgået et strategisk samarbejde med Københavns Universitets afdeling for Fødevarer og Ressourceøkonomi med henblik på et fælles forskningsprojekt om religionens rolle i klimatilpasning i det globale Syd. Samarbejdet opstod i kølvandet på et forskningsprojekt foretaget blandt bønder i Etiopien, hvor forskerne fra Københavns Universitet undersøgte religionens betydning i landbrugspraksis i Syd. Forskningsprojektet konkluderede, at religion spiller en stor rolle i forhold til bønders adfærd i det globale Syd. Religion har betydning for bøndernes risikovillighed, men kan også forårsage fatalisme, fordi bønderne tenderer til at mene, at deres udbytte afhænger af Gud. CKU og Københavns Universitet afsøger fundingmuligheder med henblik på at undersøge dybere, hvilken betydning en trosbaseret empowering tilgang til klimatilpasning kan have for bøndernes tilpasningskapacitet.

Sammen med Københavns Universitet, Dansk Institut for Internationale Studier og Nordic Consulting Group (NCG), afholdte CKU i

efteråret 2023 en konference om "Partnerskaber for klimahandling". Til konferencen deltog omkring 35 repræsentanter fra danske civilsamfundsorganisationer herunder Caritas, Folkekirkens Nødhjælp og Danmission. Til konferencen præsenterede KU sine forskningsresultater, DIIS sine erfaringer med klimatilpasning og NCG præsenterede resultater fra CKU's klima review og herunder den globale kirkes uforløste potentiale i klimakampen.

Klima-reviewet og konferencen blev startskuddet til opstarten af vidensnetværket 'Det Grønne kirkelige udviklingsnetværk'. Netværket repræsenterer 11 kirkelige organisationer bl.a. Folkekirkens Nødhjælp, Danmission, ADRA og Caritas. Formålet med netværket er at generere mere evidensbaseret viden om emnet religion, religiøse aktører, klima, natur og miljø. Netværket mødes tre gange årligt og er bygget op omkring vidensdeling og erfaringsudveksling.

Endelig har CKU afsøgt muligheden for at indgå et strategisk samarbejde med Verdensnaturfonden (WWF), som har et 'Belief and Value'-programme, der arbejder med en trosbaseret tilgang til genoprettelse af økosystemer i det globale Syd. Verdensnaturfonden er en organisation, der har erfaret vigtigheden af religionens rolle i klimatilpasning, mitigerende og naturbeskyttelse. Organisationen arbejder særligt i Østafrika og Asien, hvor de arbejder med Farming God's Way, naturbeskyttelse og træplantning.

CKU vil i 2024 fortsat indgå i ovenstående alliancer, hvor samarbejderne vil udmønte sig i konkrete projektsamarbejder og vidensprodukter.

5. Oplysningsarbejde i Danmark

CKU har i 2023 både alene og sammen med eksterne eksperter været afsender på debatindlæg bragt i fx Globalnyt og Altinget, herunder flere om klima, særligt med fokus på nødvendigheden af at inddrage lokale aktører i det globale Syd i klimaindsatserne. Lokalisering og værdien af et stærkt civilsamfund både ude og hjemme var også tema for flere af de debatter, som CKU i 2023 arrangerede på Folkemødet. Her debatterede vi bl.a. med repræsentanter fra Københavns Universitet, Caritas, Frivilligrådet, Jysk Børneforsorg, Humanistisk Samfund, Dansk Missionsråd og Samvirkende Menighedsplejer mfl.

Da CKU er en paraplyorganisation, foregår den væsentligste del af den samlede oplysningsindsats ude i medlemsorganisationerne. Medlemsorganisationerne kan fortsat søge op til 50.000 kr. til oplysningsaktiviteter, og som noget nyt blev det, med opdateringen af retningslinjerne i slutningen af 2023, gjort muligt at søge mere end 50.000 kr., hvis to eller flere medlemsorganisationer går sammen om en fælles oplysningsindsats. I 2023 var der tre afsluttede oplysningsprojekter under CKU-puljen udført af IAS Danmark, MAF Danmark og Promissio.

IAS Danmark lavede en podcast med tre afsnit, som har koblet Verdensmålene med trosbaserede aktørers arbejde. Podcasten blev udgivet over tre uger med ét afsnit hver uge. Podcasten har været tilgængelige på de fleste podcasttjenester. Desuden blev afholdt tre Verdensmåls-workshops som har oplyst og engageret unge i arbejdet med Verdensmål. To af de planlagte workshops blev afholdt på en sommercamp for henholdsvis 13-17-årige og 18-30-årige, mens den sidste foregik på en nordsjællandsk efterskole blandt 15-17-årige.

Promissio udarbejdede på baggrund af en kommunikationsrejse til Liberia videoer, billeder og tekstmateriale til brug for bl.a. undervisning i børneklubber og for konfirmander. Filmen henvendt til børn er krydsklippet mellem en dansk fortæller og filmklip af oplevelser i børnehøjde i Liberia og spiller således på genkendelse og fælles referencer som fx fodbold i frikvartererne og dagens gang i et klasselokale, lokale livretter ol. Materialet er blevet delt med 4600 seere/læsere, primært i aldersgruppen 6-10 år.

6. Finansiering

CKU's organisationsstrategi finansieres delvist af egne midler og delvist af bevillinger fra Udenrigsministeriet. I nedenstående skema ses et estimat på, hvordan CKU-puljen og ToRF-vinduet kan siges at have bidraget til de fem sigtelinjer i 2023:

Der er blevet brugt en lidt større andel på de to første sigtelinjer idet vi har investeret i nye systemer og arbejdet med en generel forenkling af ansøgnings- og forvaltningsprocesser. Der bruges fortsat langt flest midler på sigtelinje 3.

Sigtelinjer	I ALT (1.000 kr)	Procent
1. Understøtte medlemmernes forankring, kapacitet og udviklingsinitiativer mere målrettet.	2.305	9%
2. Demonstrere en mere effektiv, transparent og enkel puljeforvaltning.	1.059	4%
3. Virkeliggøre mere af potentialet i det kirkelige udviklingssamarbejde.	21.421	83%
4. Indgå i flere strategiske alliancer.	485	2%
5. Deltage med en stærkere stemme i den offentlige samtale om kirkeligt udviklingssamarbejde og tros- og religionsfrihed.	502	2%
	25.772	100%

Henvisninger

1. Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC).
2. Food security information network: 2023 global report on food crisis.
3. 22 projekter fra 18 partnerorganisationer deltog i reviewet.
4. CKU Learning review: Climate, Environment and the role of religious actors: 2023, 4.
5. CKU Learning review: Climate, Environment and the role of religious actors: 2023, 4.
6. https://en.wikipedia.org/wiki/Religion_in_Kenya
7. [17703_SOS_Guidance-on-implementation-of-UNGA-Resolution-publikation_low.pdf \(cku.dk\)](#)
8. [Demographic Health Survey, par l'Institut de Statistiques et d'Études Économiques du Burundi](#)
9. <https://www.economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2023/09/GPI-2023-Web.pdf>
10. [Five Key Questions answered On The Link Between Peace & Religion](#)
11. <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/publications/Discussion%20Paper%20-%20Preventing%20Violent%20Extremism%20by%20Promoting%20Inclusive%20%20Development.pdf>
12. [FN's Konvention om Borgerlige og Politiske Rettigheder | Institut for Menneskerettigheder](#)
13. [Freedom of Religion For Everyone: Women in Focus](#)
14. [Constitution of Kenya](#)
15. [Report of the Special Rapporteur on freedom of religion or belief on his mission to Lebanon](#)

Bilag

Bilag 1 Regnskab for CKU-puljen og ToRF-vinduet 2023

Bilag 2 Resultatramme 2022-2027 for CKU

Bilag 3 Afsluttede og Igangværende bevillinger under CKU-puljen og ToRF-vinduet 2023